

EKONOMİK GÖSTERGELER

KIRIKKALE - 2014

*KIRIKKALE
YATIRIM
DESTEK
OFİSİ*

İçindekiler Listesi

FİNANSAL VERİLER	4
İHRACAT VERİLERİ.....	6
KURULAN – KAPANAN ŞİRKET VERİLERİ.....	9
SANAYİ KAPASİTE RAPORU VERİLERİ	10
YATIRIM TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLARIN VERİLERİ	11

Şekiller Listesi

Şekil- 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat ve Nakdi Kredi Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2014).....	4
Şekil- 2: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2014).....	5
Şekil- 3: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2014).....	5
Şekil- 4: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2014)	6
Şekil- 5: Aylara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2014).....	7
Şekil- 6: En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler Listesi (TİM, 2014)	7
Şekil- 7: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2014).....	8
Şekil- 8: Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracat Verileri (TİM,2014).....	8
Şekil- 9: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme Sayısı ve Personel Değişimi (TOBB). 10	
Şekil- 10: Sektörlere Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletmeler (TOBB)	10
Şekil- 11: Yıllara Göre Yatırım Tutarındaki Değişim	13
Şekil- 12:2014 Yılında Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahüt Edilen Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı	12
Şekil- 13: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahüt edilen Yatırımların Konularına Göre Dağılımı.....	13

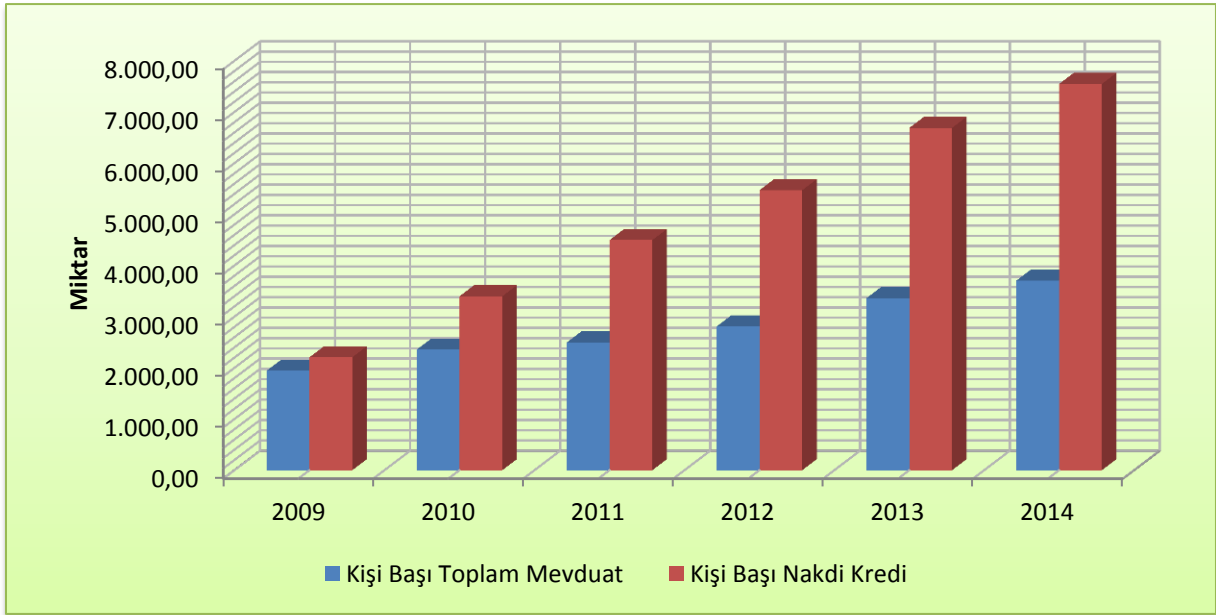
Tablolar Listesi

Tablo - 1: Kurulan – Kapanan Sanayi Verileri (TOBB, 2014)	9
Tablo - 2: Destek Unsurlarına Göre 2014 Yılında Alınan Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı	11
Tablo - 3: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahhüt Edilen Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı.....	12
Tablo - 4: Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahhüt Edilen Yatırımların Türlerine Göre Dağılımı.....	13

FINANSAL VERİLER

Bankacılık sektörünün son yıllarda yaşadığı büyüme Kırıkkale ilinde de kendisini hissettirmiştir. Özellikle mevduat ve kredi kullanma hacmindeki artışlar sektörün ne denli hızlı bir büyüme yaşadığının en temel göstergelerinden birisidir. Kırıkkale’de 2009 yılında 542 milyon TL olan toplam mevduat aradan geçen 5 yılın sonunda %87 oranında bir artış göstermiş ve 1 Milyar TL seviyelerine ulaşmıştır. 2009 yılında kişi başına düşen ortalama toplam mevduat miktarı 1.943 TL iken 2014 yılında bu miktar %90’lık bir artış ile 3.703 TL olmuştur. 2014 yılı sonu itibarıyla Kırıkkale’de faaliyet gösteren özel, kamu ve katılım bankalarının toplam şube sayısı 34’e ulaşmıştır. İlin toplam nüfusu göze alındığında ise şube başına düşen nüfus 8.078 kişidir.

Şekil- 1: Yıllara Göre Kişi Başına Düşen Toplam Mevduat ve Nakdi Kredi Miktarlarındaki Değişim (BDDK, 2014)

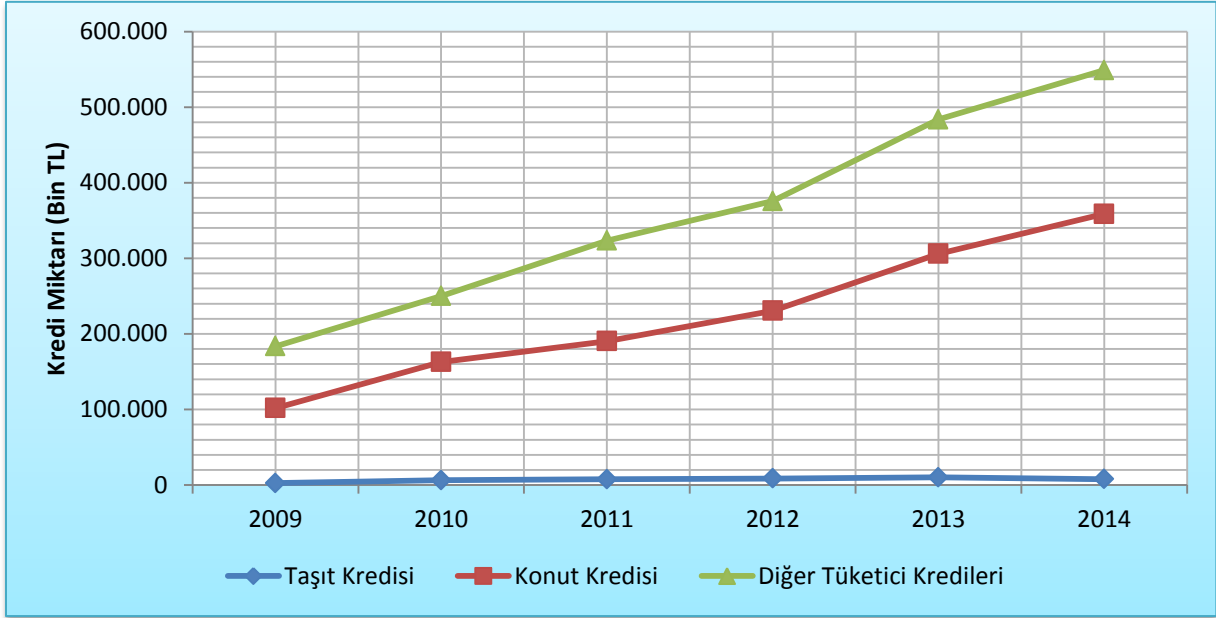

2009 yılında kişi başına düşen nakdi kredi miktarı 2.206 TL iken son beş yılda %242 gibi büyük oranda bir artış yaşanmış ve 7.546 TL’ye ulaşmıştır. Bir önceki yıla göre ise bu artış oranı %12,8 olarak gerçekleşmiştir. 2009 yılında bankaların kişi başı takip alacağı 160 TL olarak hesaplanmış ancak geçen yıllar içerisinde hızlı bir artış sonucu 2014 yılı itibarıyla %91 oranında yükselerek 306 TL olarak gerçekleşmiştir. Toplam takipteki alacak miktarı ise 2009 yılında 42 milyon TL iken 2014 yılına gelindiğinde %88 artışla 84 Milyon TL olmuştur. Son beş yıl içerisinde il genelinde kullanılan kredi miktarında ise hızlı bir yükseliş gerçekleştiği rakamlara da yansımıştır. 2009 yılında 661 Milyon TL olan kredi kullanımı 2014 yılında %226 oranındaki bir artışla 2.1 Milyar TL olmuştur.

İlde 2014 yılı itibarıyla bankalar tarafından kullanılan nakdi bireysel kredi türleri incelendiğinde konut kredisi kullanımının 358 Milyon TL, taşıt kredisinin 7.8 Milyon TL ve diğer tüketici kredilerinin kullanımının ise 548 Milyon TL olduğu görülmektedir. İnşaat sektöründe son yıllarda görülen hızlı gelişmenin konut kredilerinin kullanımını da etkilediği dolayısıyla da 2009 yılından 2014 yılına kadar geçen sürede %252’lik oranında çok ciddi bir artış yaşandığı dikkati çekmektedir. Yine aynı dönem aralığında taşıt kredilerindeki kullanım artış oranı %211 olurken diğer tüketici kredilerinde ise bu artış %198 olarak gerçekleşmiştir.

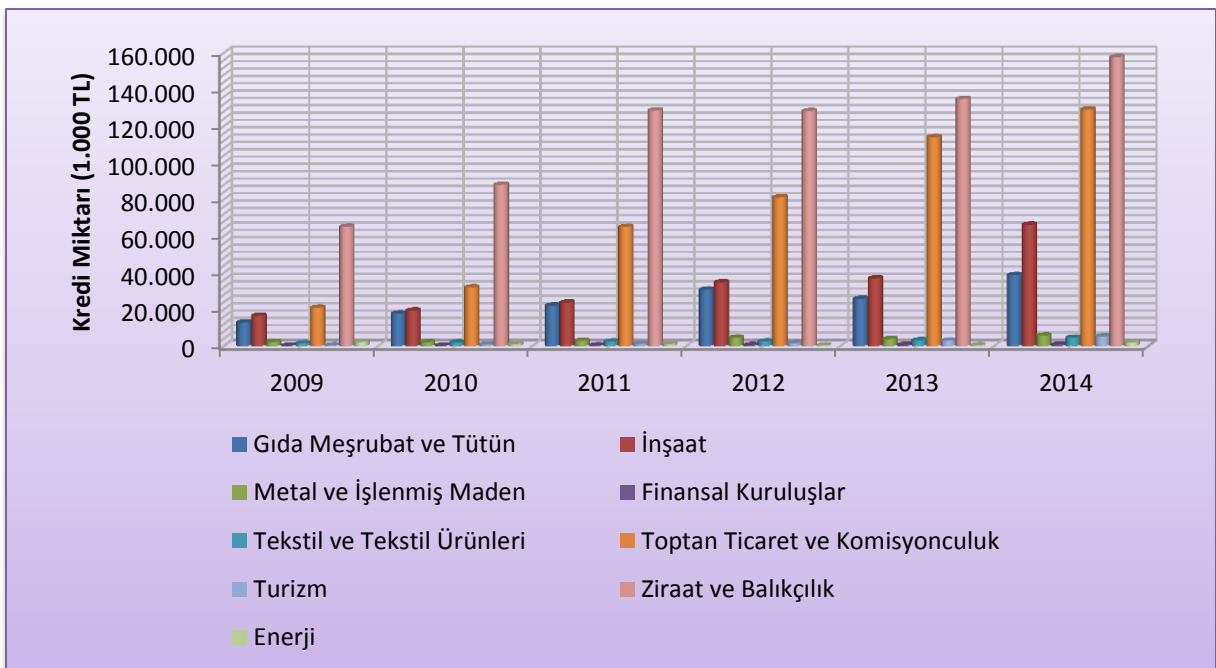
Bir önceki yıl ile kıyaslandığında ise taşıt kredisi kullanımında %21’lik düşüş yaşanırken konut kredisi kullanımında %17, diğer tüketici kredilerinde ise %13,5’lik bir artış yaşanmıştır. Bu oranlar dikkate alındığında 2014 yılında bir önceki yıla göre kredi kullanımında bir yavaşlama olduğu görülmektedir.

Şekil- 2: Yıllara Göre Kredi Türlerinin Kullanımındaki Değişim (BDDK, 2014)

Kırıkkale’de 2014 yılı içerisinde kullanılan nakdi ticari krediler incelendiğinde sırasıyla Ziraat ve Balıkçılık, Toptan Ticaret ve Komisyonculuk ile İnşaat sektörlerinde en fazla kullanımın gerçekleştiği görülmektedir. 2014 yılında Ziraat ve Balıkçılık sektöründe 157 Milyon TL, Toptan Ticaret ve Komisyonculuk sektöründe 129 Milyon TL ve İnşaat sektöründe ise 66 Milyon TL kredi kullanılmıştır.

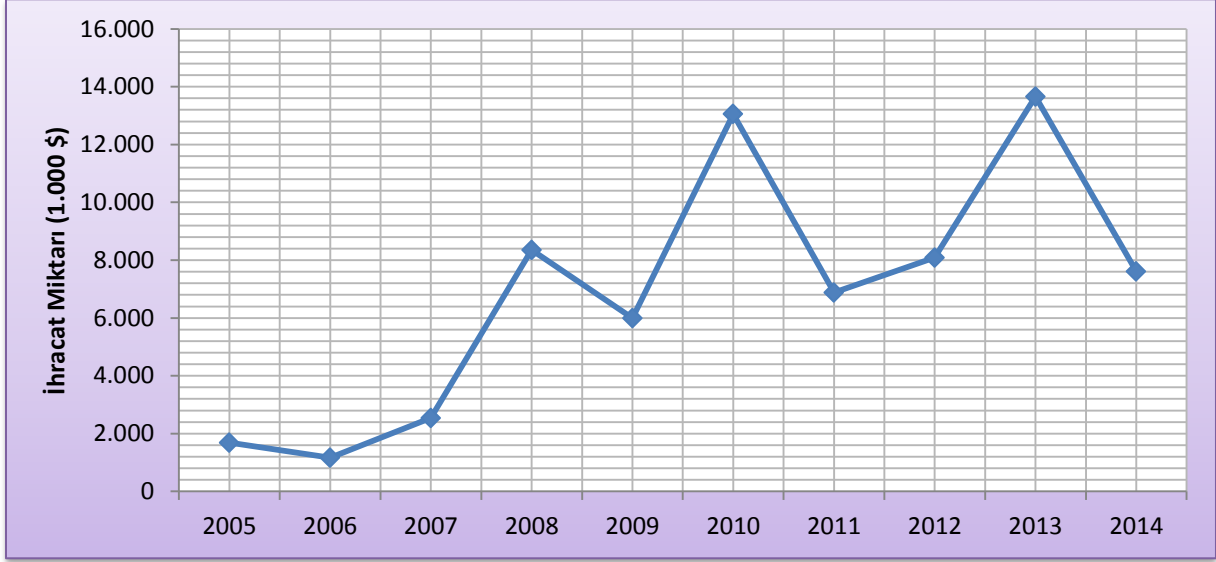
Şekil- 3: Kredi Kullanımının Sektörlere Göre Dağılımı (BDDK, 2014)

İHRACAT VERİLERİ

Kırıkkale'nin son 10 yıllık ihracat rakamları incelendiğinde genel itibariyle artan bir trend olduğu görülmekte ancak bazı yıllarda sert düşüşlerin de yaşandığı dikkati çekmektedir. 2013 yılında 13.6 Milyon \$ olarak gerçekleşen ihracat rakamı 2014 yılı sonunda %44'lük bir düşüş yaşayarak 7.6 Milyon \$ olmuştur.

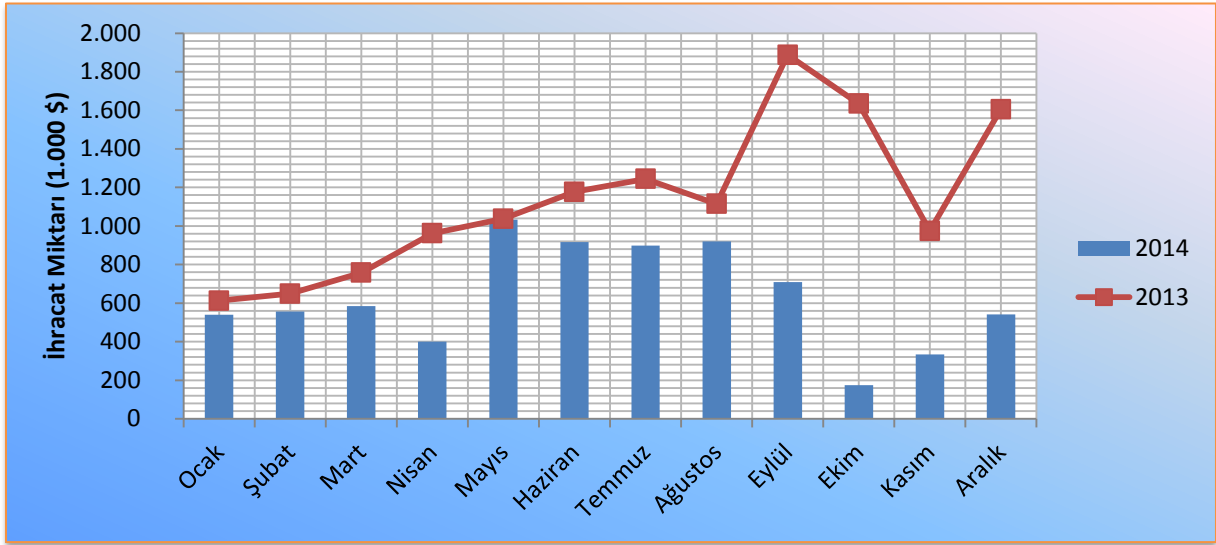
Şekil- 4: Yıllara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2014)

Ülke genelinde bir önceki yıla göre ihracat rakamlarında artış yaşanmasına rağmen Kırıkkale'deki bu düşüşün ve daha önceki yıllarda da görülen dalgalı ihracat rakamlarının ana sebebi olarak; ilden yapılan ihracatın sürdürülebilir bir performans yerine yıl içerisinde gerçekleşen aylık ve tek seferde yapılan satışlar olduğu ayrıca Kırıkkale'de faaliyet gösteren imalat sektöründeki işletmelerin rekabet konusunda yaşadığı sorunlar gösterilebilir.

Diğer taraftan, ilin ekonomisinde ve ihracatında çok büyük payı olan TÜPRAŞ Rafinerisi ve MKEK fabrikalarının merkezleri Kırıkkale dışında olduğu için, ihracat performansları il istatistiklerine yansımamaktadır. Buna ilave olarak, ürünlerini aracı ihracatçı yoluyla ihraç etmeyi tercih eden imalatçıların rakamları da il performansına yansımamakta ve netice itibarıyla Kırıkkale'nin ihracat hacmi olduğundan çok daha düşük görünmektedir.

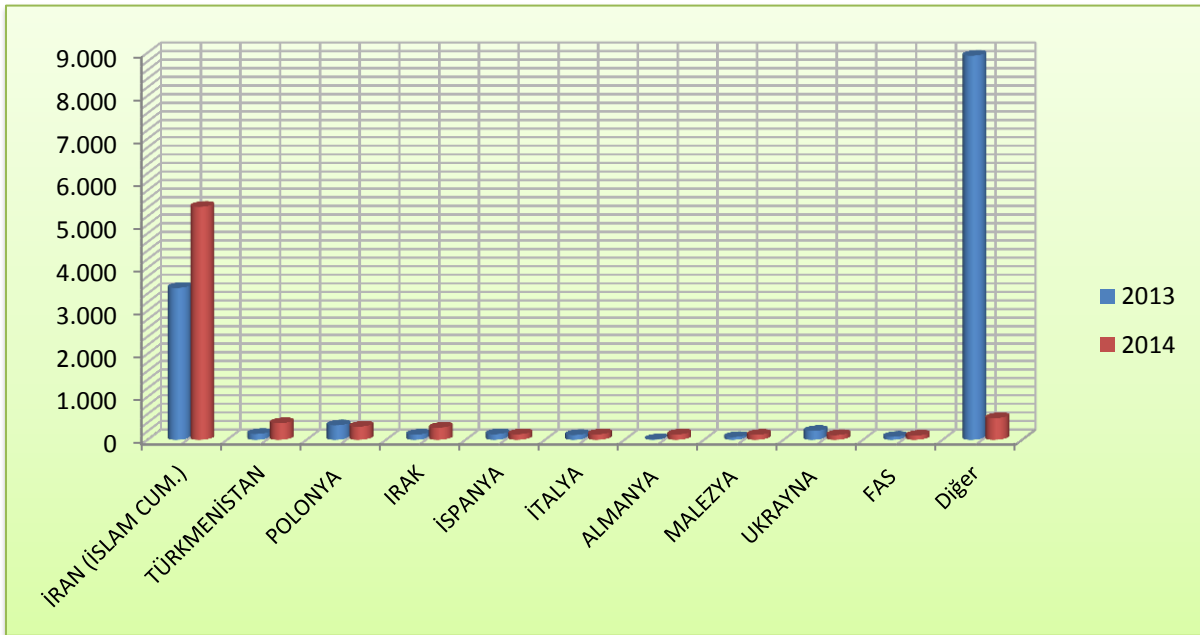
Şekil- 5: Aylara Göre İhracat Miktarı (TİM, 2014)

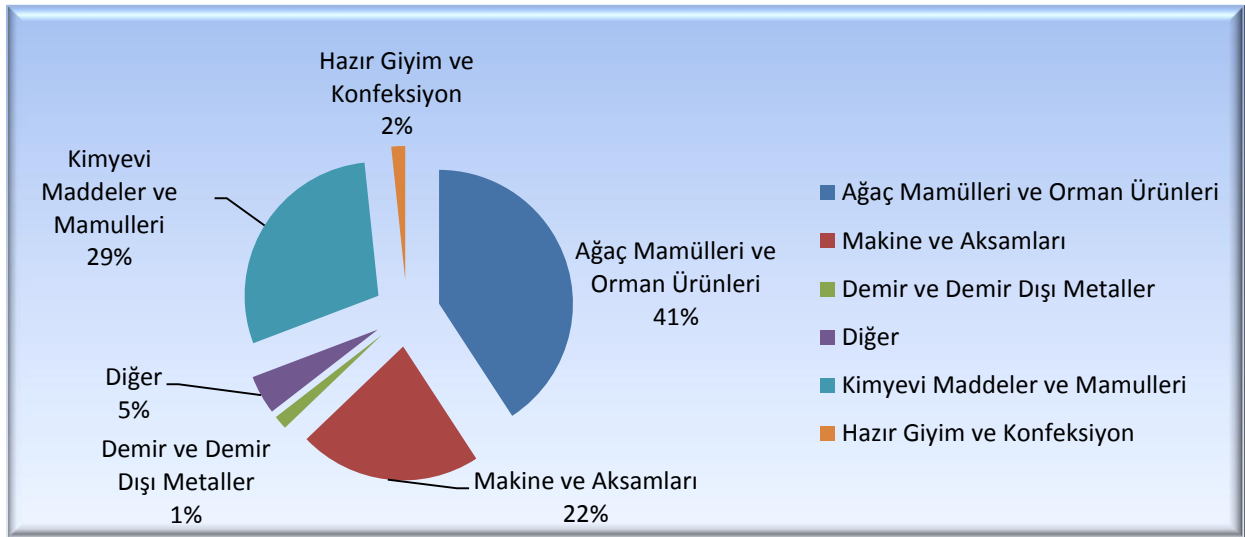
Kırıkkale'nin ihracat rakamlarının yıl içerisindeki değişimine bakıldığında Mayıs-Haziran dönemlerinde en yüksek seviyelerde olduğu buna karşın yılın sonuna doğru ise rakamlarda düşüş yaşandığı görülmektedir.

2014 yılı itibariyle en fazla ihracat gerçekleştirilen ülkeler sırasıyla İran, Türkmenistan, Polonya ve Irak olurken bir önceki yılda ihracat yapılan ancak bu yıl içerisinde hiç ihracat gerçekleştirilemeyen Filipinler, Angola ve Sierra Leone tabloda yer alamamıştır.

Şekil- 6: En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkeler Listesi (TİM, 2014)

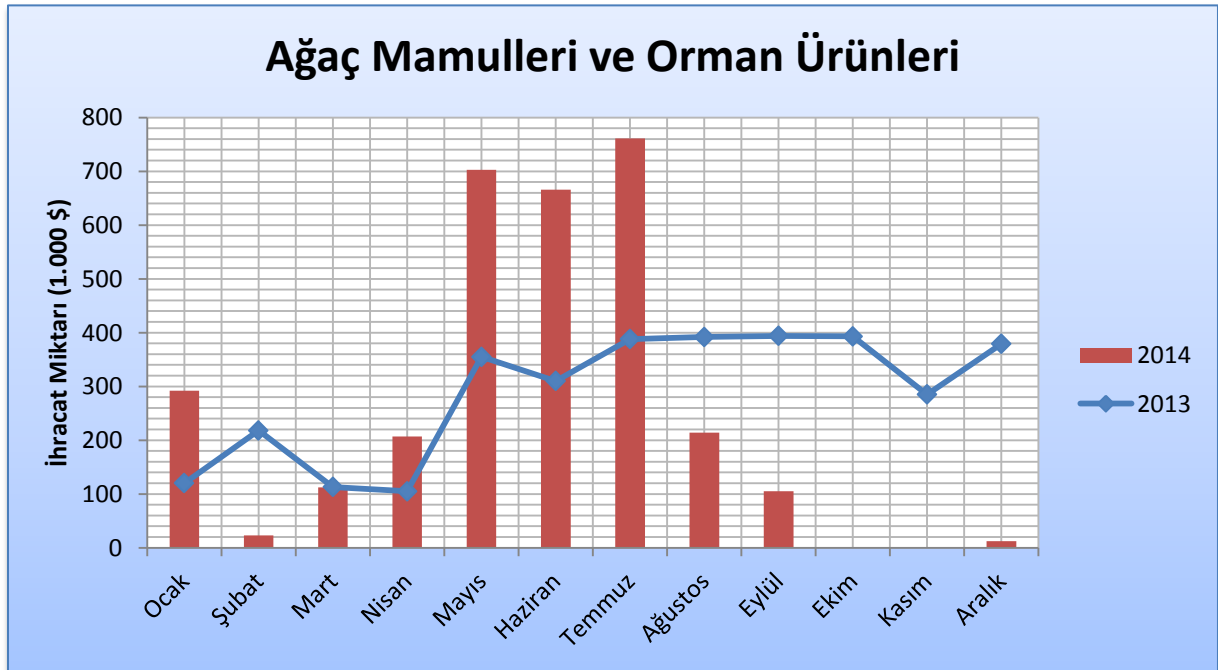

Şekil- 7: Sektörlere Göre İhracat Miktarları (TİM, 2014)

Kırıkkale’de 2014 yıl sonu itibariyle yapılan ihracat sektörleri göre incelendiğinde ilk sırayı Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünlerinin aldığı daha sonra ise sırasıyla Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektörü ile Makine ve Aksamları sektörünün geldiği görülmektedir.

Şekil-8: Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri İhracat Verileri (TİM, 2014)

Kırıkkale’nin ihracatında öne çıkan Ağaç Mamulleri ve Orman Ürünleri sektörü 2013 yılında il ihracatında %25’lik bir paya sahipken bu oran 2014 yıl sonu itibariyle %41 düzeyine ulaşarak ciddi bir artış göstermiş ve 3.4 Milyon \$ olarak gerçekleşmiştir.

KURULAN – KAPANAN ŞİRKET VERİLERİ

İlin mevcut ekonomik durumunun değerlendirilebileceği bir diğer veri de yıl içerisinde kurulan ve kapanan ticari işletmelerin sayısıdır. Geçtiğimiz yılda Kırıkkale’de 74 adet şirket (Limited, Anonim, Komandit ve Kolektif Şirket) 2 adet kooperatif ve 141 adet gerçek kişi ticaret işletmesi olmak üzere toplam 217 adet işletme kurulmuştur. Bununla birlikte 2014 yılı içerisinde 11 adet şirket, 6 adet kooperatif tasfiye olurken 13 adet şirket, 7 adet kooperatif ve 33 adet gerçek kişi ticaret işletmesi kapanmıştır. Son altı yıldaki veriler incelendiğinde bugüne kadar 792 adet işletme kurulduğu, 188 adet işletmenin tasfiye olduğu ve 304 adet işletmenin de kapandığı görülmektedir.

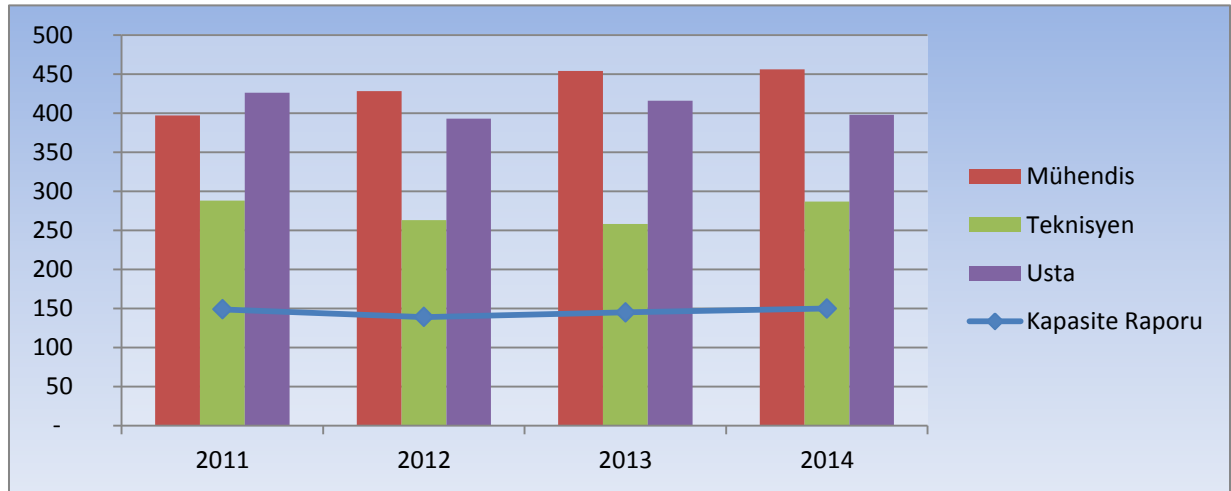
Tablo - 1: Kurulan – Kapanan Sanayi Verileri (TOBB, 2014)

YIL	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
2014	74	2	141	11	6	13	7	33
2013	67	0	60	9	13	21	6	18
2012	59	4	61	32	10	30	6	20
2011	55	2	60	37	13	34	4	39
2010	81	5	15	27	6	16	10	20
2009	66	4	36	14	10	7	1	19
Toplam	402	17	373	130	58	121	34	149

SANAYİ KAPASİTE RAPORU VERİLERİ

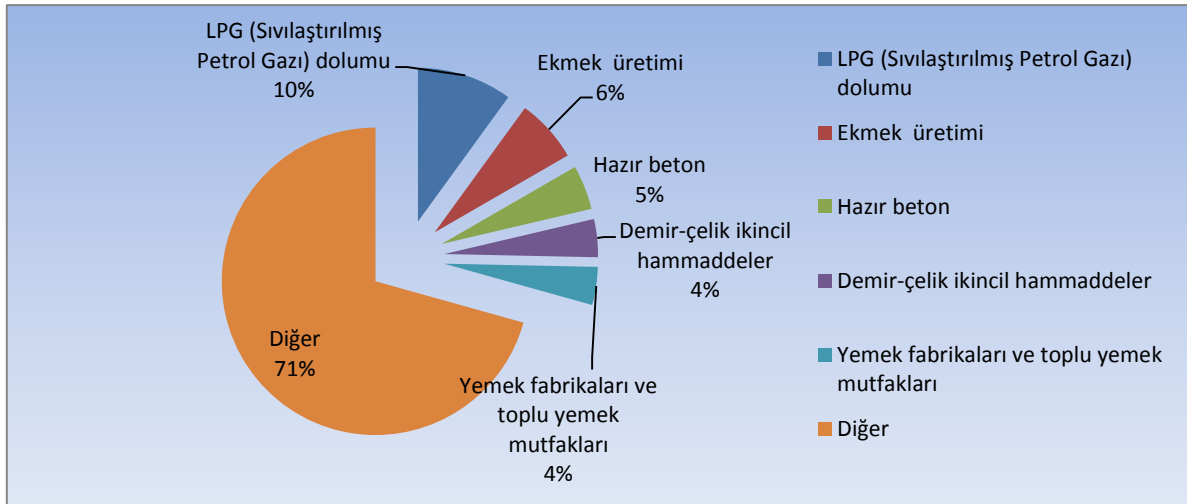
İmalat sanayi alanında faaliyet gösteren firmalara yönelik olarak düzenlenen Kapasite Raporu; bir firmanın mevcut makine parkı ve işgücüyle bir yıl içerisinde kaç birimlik üretim yapabileceğinin belirli kriterlere göre değerlendirilmesi sonucunda hazırlanan belgedir. Kırıkkale ilinin sanayi kapasite raporu verileri incelendiğinde ise 2013 yılında kapasite raporu sahibi işletme sayısı 145 iken bu sayının 2014 yılında %3,45’lik bir artış ile 150’ye yükseldiği görülmektedir. 2011 yılından bu yana ise kapasite raporu alan işletme sayısında 2014 yılına kadar fazla bir değişim yaşanmadığı dikkati çekmektedir.

Şekil-9: Yıllara Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletme ve Personel Sayısı Değişimi (TOBB)

Kapasite raporu sahibi işletme sayısında olduğu gibi bu işletmelerde çalışan teknisyen ve usta sayıları da geçtiğimiz 4 yıl içerisinde ciddi bir değişim göstermemiştir. Sadece çalışan mühendis sayısında bir miktar artış yaşandığı görülmektedir. 2014 yılı içerisinde kapasite raporu alan işletmelerin faaliyet gösterdiği sektörler incelendiğinde ise ilk sırayı 15 adet ile LPG Dolumu alırken peşinden 10 adet işletme ile Ekmek üretimi, 7 adet ile Hazır Beton tesisi daha sonra ise 6’şar adetle Demir-Çelik İkincil Hammaddeler ile Yemek fabrikaları ve Toplu Yemek Mutfakları işletmeleri gelmektedir.

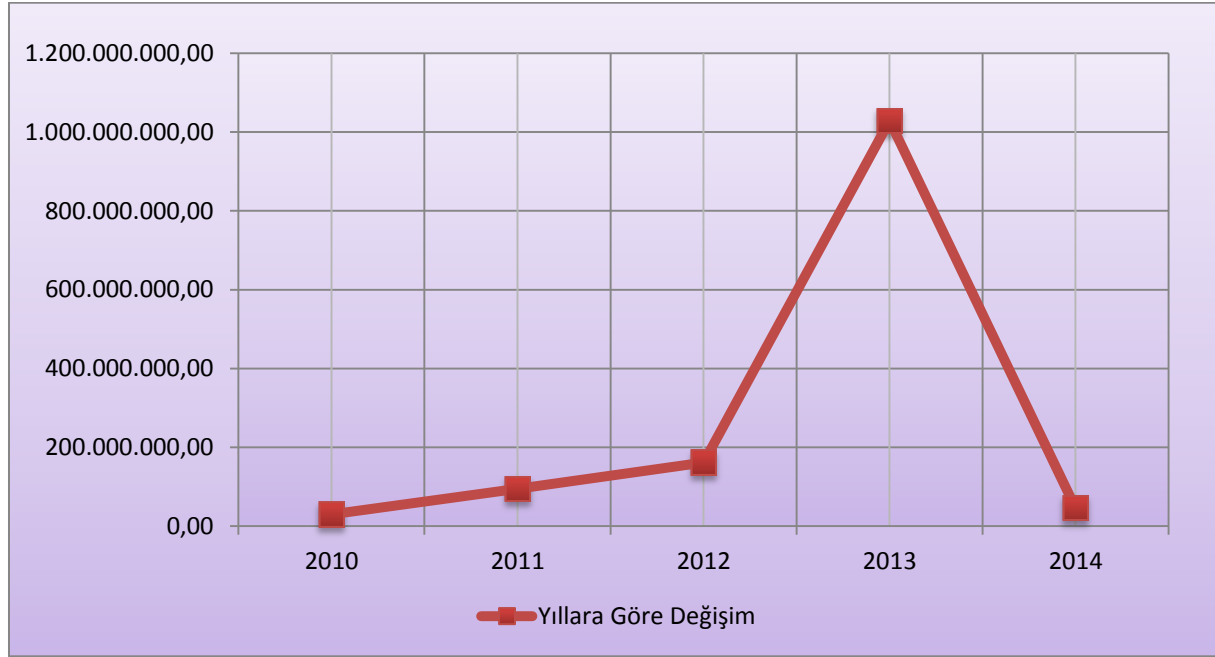
Şekil-10 Sektörlere Göre Kapasite Raporu Sahibi İşletmeler (TOBB,2014)

YATIRIM TEŞVİK BELGESİ İLE TAAHÜT EDİLEN YATIRIM VERİLERİ

Kırıkkale’de son beş yılda yatırım teşvik belgesi ile yapılan yatırımlarda taahhüt edilen sabit yatırım tutarı 1.3 Milyar TL’ye ulaşmıştır. 2010 yılında 29 Milyon TL olan sabit yatırım tutarı 2013 yılına kadar sürekli artış göstermiş ve 1 Milyar TL’yi aşmıştır. Bu ciddi artışın sebebi olarak, yapılması planlanan doğalgaz çevrim santrali için taahhüt edilen 800 Milyon TL’lik sabit yatırım tutarı gösterilebilir. 2014 yılına gelindiğinde ise yatırım teşvik belgeli yatırımlarda taahhüt edilen toplam sabit yatırım tutarı 46 Milyon TL olmuştur.

Şekil- 11: Yıllara Göre Yatırım Tutarındaki Değişim

2014 yılında gerçekleştirilen ya da gerçekleştirilmekte olan yatırım teşvik belgeli yatırım sayısı 16 adet olup bu yatırımların 4 tanesi genel destek unsurlarından 12 tanesi de bölgesel destek unsurlarından faydalanma imkanına sahip olacaktır.

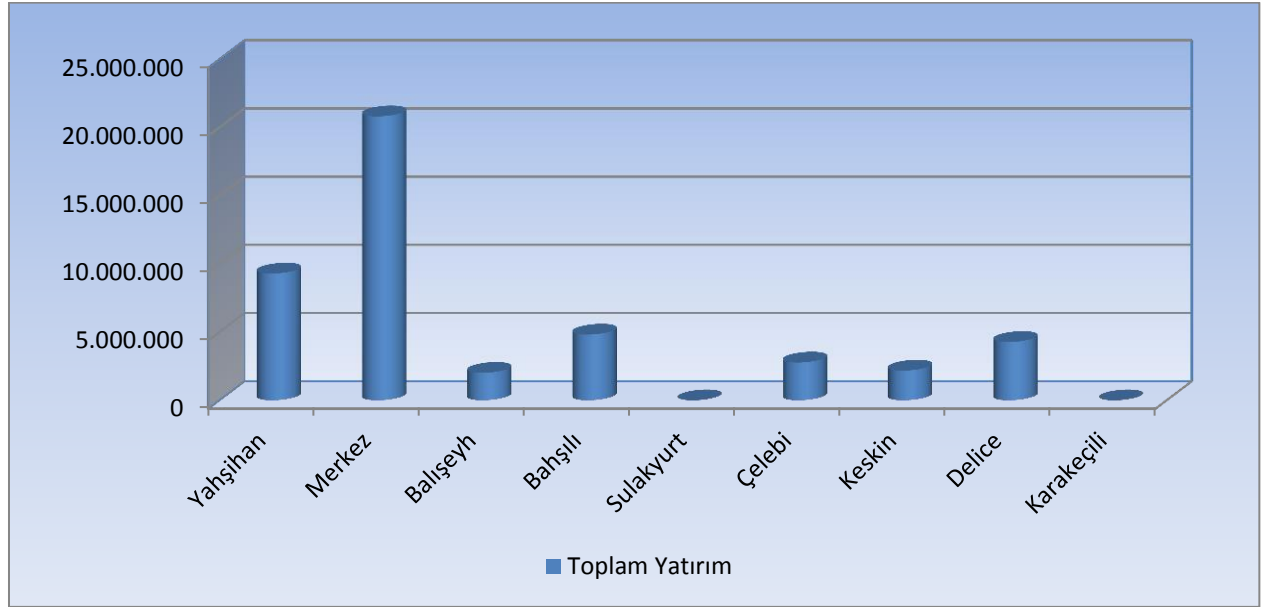
Tablo - 2: Destek Unsurlarına Göre 2014 Yılında Alınan Yatırım Teşvik Belgelerinin Dağılımı

Destek Sınıfı	Belge Adedi	Yatırım Tutarı
Genel Destek Unsurları	4	11.269.350
Bölgesel Destek Unsurları	12	34.906.250
Toplam	16	46.175.600

Yatırım Teşvik Belgeli yatırımların ilçelere göre dağılımı incelendiğinde en fazla yatırımın 5 adet yatırım ile Yahşihan ilçesinde gerçekleştirildiği görülmektedir. Yahşihan’a 2014 yılı içerisinde gerçekleştirilen Yatırım Teşvik Belgeli yatırımların toplam yatırım tutarı 9 Milyon TL’dir. Geçtiğimiz yıl içerisinde Yahşihan’a yapılan bu yatırımların bir kısmı ilçe sınırları içerisinde yer alan OSB’ye yapılırken bir kısmı da OSB dışındaki eğitim ve hayvancılık sektöründeki yatırımlardır. Yahşihan ilçesinden sonra en fazla Yatırım Teşvik Belgeli yatırım taahhütü il merkezinde gerçekleştirilmiştir. Yaklaşık 21 Milyon TL olarak taahhüt edilen 4

adet yatırım, ağırlıklı olarak turizm ve eğitim sektörüne ait yatırımlardır. 2014 yılı içerisinde Yatırım Teşvik Belgesi ile taahhüt diğer yatırımlar ise Bahşılı ilçesinde 4.8 Milyon TL. Delice’de 4.2 Milyon TL. Çelebi’de 2.7 Milyon TL. Keskin’de 2.1 Milyon TL ve Balışeyh’te 2 Milyon TL’dir. Karakeçili ve Sulakyurt ilçelerinde ise Yatırım Teşvik Belgeli herhangi bir yatırım taahhütünde bulunulmamıştır.

Şekil- 12: 2014 Yılında Teşvik Belgesi ile Taahhüt Edilen Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı

Son beş yılda Kırıkkale’de Yatırım Teşvik Belgeli toplam 73 yatırım bulunurken bu yatırımların ilçelere göre dağılımı Tablo-3’te verilmektedir.

Tablo - 3: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgeli Yatırımların İlçelere Göre Dağılımı

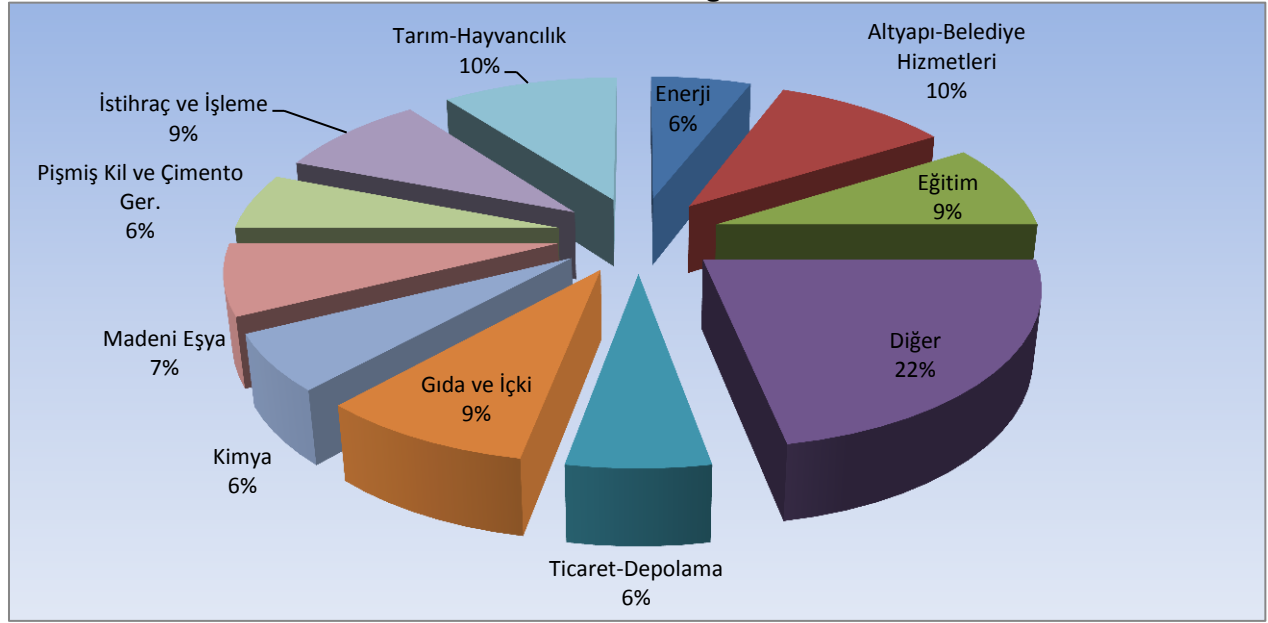
	Toplam Yatırım (TL)	İthal Makine Teçhizat Tutarı (\$)	Öngörülen İlave İstihdam	Yatırım Sayısı
Bahşılı	38.342.582	8.986.908	378	5
Balıseyh	86.440.000	26.255.653	238	8
Çelebi	103.672.000	11.855.380	47	4
Delice	18.932.729	446.755	50	5
Karakeçili	2.250.000	676.036	10	1
Keskin	31.778.036	4.247.920	172	7
Merkez	985.779.234	305.890.135	740	22
Sulakyurt	0	0	0	0
Yahşihan	93.200.701	9.024.713	419	21
Toplam	1.360.395.282	367.383.500	2054	73

Son beş yıldaki verilere göre Yatırım Teşvik Belgesi ile taahhüt edilen yatırım rakamları sırasıyla 985 Milyon TL ile Merkez, 103 Milyon TL ile Çelebi ve 93 Milyon TL ile Yahşihan

ilçesinde gerçekleşmiştir. Sulakyurt ilçesinde ise son beş yılda Yatırım Teşvik Belgesi ile taahhüt edilen herhangi bir yatırım bulunmamaktadır.

Kırıkkale’de 2014 yılında Yatırım Teşvik Belgesi ile taahhüt edilen yatırımlar konularına göre incelendiğinde ise en fazla yatırımın sırasıyla; eğitim, turizm, gıda ve içki sektörlerinde olduğu görülmektedir.

Şekil- 13: Son Beş Yıldaki Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahhüt Edilen Yatırımların Konularına Göre Dağılımı

2010-2014 yılları arasında Kırıkkale ilinde Yatırım Teşvik Belgesiyle taahhüt edilen yatırımlar sayılarına göre ele alındığında en fazla yatırım yapılan sektörlerin tarım ve hayvancılık, altyapı-belediye hizmetleri, eğitim sektörü ile istihraç ve işleme (madencilik) olduğu görülürken bu yatırımlar rakamsal büyüklükleri itibariyle incelendiğinde ise ilk sırayı 907 Milyon TL ile enerji sektörünün aldığı, bu sektörü ise 62 Milyon TL ile istihraç ve işleme (madencilik), 36 Milyon TL ile madeni eşya ve 31 Milyon TL ile tarım ve hayvancılık sektörünün aldığı dikkati çekmektedir.

Yatırım Teşvik Belgesi ile taahhüt edilen yatırımlar türlerine göre incelendiğinde ise hem son beş yılda hem de 2014 yılı içerisinde gerçekleştirilen yatırımların çoğunluğunun komple yeni yatırım olduğu görülmektedir. Komple Yeni Yatırım olarak 2014 yılı içerisinde 10 adet yatırım gerçekleştirilirken son beş yılda ise 56 adet yatırım gerçekleşmiştir.

Tablo - 4: Yatırım Teşvik Belgesi ile Taahhüt Edilen Yatırımların Türlerine Göre Dağılımı

Yatırım Türü	2014 Yılı	2010-2014
Komple Yeni Yatırım	10	56
Modernizasyon	1	2
Tevsi/Modernizasyon	2	3
Tevsi	3	10
Ürün Çeşitlendirme	0	1
Tevsi/Ürün Çeşitlendirme	0	1
Toplam	16	73